

ÅS KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Hovedutvalg for oppvekst og kultur har møte i Ås rådhus, Lille sal

21.03.2007 kl. 19.00

Møtet er åpent for publikum i alle saker med mindre saken i flg lov er unntatt fra offentlighet.

Saksliste:

ORIENTERING:

- rektor Jørn Steingrin Andersen v/Nordbytn ungdomsskole orienterer om virksomheten

DRØFTINGSSAK: RUSMIDDELPOLITISK HANDLINGSPLAN – HØRING

Utv.sak nr8/07

07/650

PLAN FOR BARNEHAGEUTBYGGING I ÅS KOMMUNE 2006-2009

Utv.sak nr9/07

06/1273

**FRAMTIDIG BRUK AV ÅS KULTUHS INKL. KINOLOKALET
- ET IDEPROSJEKT**

Ås, 13.03.07

Eventuelt forfall eller inhabilitet meldes til Annette Grimnes, tlf 64 96 20 03 eller e-post: annette.grimnes@as.kommune.no (Det sendes personlig svar på at slik e-post er mottatt. Telefonbeskjed må gis dersom svar ikke mottas innen rimelig tid).

Eli Kolstad
Leder

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

REFERATSAKER TIL HOK 21.03.07:

DIVERSE:

Brønnerudposten miniutgave 15.02.07

Referat fra møte i samarbeidsutvalget ved Brønnerud skole 07.02.07

Utv.sak nr 8/07

PLAN FOR BARNEHAGEUTBYGGING I ÅS KOMMUNE 2006-2009

Saksbehandler: Liv Kreken Kvalnes

Arkivnr: A10

Saknr.: 07/650

Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	8/07	21.03.2007
Kommunestyret	/	

Rådmannens innstilling:

- 1) Revidert plan for Barnehagebygging i Ås kommune godkjennes.
- 2) Planen legges til grunn for prioriteringen av drifts- og invisteringstiltak i Handlingsprogram- og økonomiplan med følgende prioritering i inneværende planperiode:
  - 1) Arbeidet med å utvide Frydenhaug med 62 plasser, slik at barnehagen kan ta inn totalt 104 barn, starter umiddelbart.
  - 2) Planleggingen av en barnehage på Solberg starter slik at en barnehage med plass til 104 barn kan stå ferdig i dette området før 2010.
3. Det gule huset ved Nordby skole blir løpende vurdert som en midlertidig barnehage for å sikre at alle barn over ett år som ønsker barnehageplass får et tilbud.

Rådmannen i Ås, 13.03.07

Per A. Kierulf

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Formannskapet

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

Plan for barnehageutbygging i Ås kommune 2006-2009, revidert 2007.

Vedlegg som ligger i saksmappen: Ingen

Utskrift av saken sendes til:

Private og kommunale barnehager i Ås kommune

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken: Oppvekst- og kulturetaten legger frem revidert barnehageplan for behandling.

Vurdering med konklusjon og begrunnelse: Det vises til vedlagte plan

Vedlegg:

PLAN FOR BARNEHAGEUTBYGGING I ÅS KOMMUNE

Revidert februar 2007

2006 - 2009

Innhold

Bakgrunn for planen.....	6
Barnehageplasser i Ås kommune.....	7
Kommunale barnehager	7
Private barnehager	7
Familiebarnehager	8
Dekning i Ås kommune	9
80% eller 90% dekning?	10
Usikre momenter vedrørende behov for barnehageplasser	10
Oversikt over prognoser, barnehagedekning og planlagt utbygging:	11
Forklaringer til tabellen	11
Ås Nord (Sjøskogen, Nordby, Solberg).....	12
Kommentarer vedrørende kommunale barnehager i Ås Nord	12
Ås Sentrum (Brønnerud, Åsgård, Rustad, Kroer).....	12
Kommentarer vedrørende kommunale barnehager i Ås Sentrum	13
Utbygging av barnehager	15
Økonomi	15
Plan for utbygging Ås Nord.....	16
Plan for utbygging Ås Sentrum	17
Økonomi	19
Kapitalkostnader	19
Driftskostnader	19

Bakgrunn for planen

Plan for barnehageutbygging 2006 – 2009 kom som en følge av arbeidet med handlingsprogram og økonomiplan for 2006-2009 i Ås kommune. Planen ble revidert februar 2007.

Den bygger på barnehageforliket samt endringene i barnehageloven som ble vedtatt i juni 2003.

Regjeringen la i forslag til statsbudsjett vekt på at barnehageforliket skulle følges opp. Dette innebar at det skulle etableres flere barnehageplasser samt at foreldrebetalingen skulle reduseres. Regjeringens høyeste prioriterte mål var barnehageplass til alle.

Den 10.06.05 ble det vedtatt ny barnehagelov som ble gjort gjeldende fra 01.01.06. I ny § 8 2. ledd heter det: *”Kommunen har plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.”*

I forarbeidene til loven av juni 2003 het det om daværende § 7 (tilsvarende nåværende § 8) *Bestemmelsen tydeliggjør kommunens ansvar for sektoren og barnehager blir med dette en lovpålagt oppgave for kommunen. Kommunens plikt gir ingen korresponderende rettighet til den enkelte familie eller det enkelte barn.*

I forarbeidene til loven av juni 2005 heter det om § 8 t:

Departementet foreslo en videreføring av kommunens ansvar for at det finnes et tiltrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder. Det samme gjelder kravet om at utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov. Dette betyr at kommunen må arbeide aktivt for å nå målet om full behovsdekning og for å sikre at det samlede barnehagetilbudet i kommunen er godt og i samsvar med behovet. Med full behovsdekning menes at alle familier som ønsker det skal få tilbud om barnehageplass. Kommunen er ikke pålagt å ha et bestemt antall barnehageplasser eller en bestemt dekningsprosent, men kan selv fastsette det reelle behovet for plasser i sin kommune. Samordnet opptaksprosess og barnehagemyndighetenes innsynsrett vil gi kommunen redskaper for å finne fram til det lokale behovet for barnehageplasser. Videre stiller forslaget til bestemmelse krav til sammensetningen av tilbudet og evne til å utvikle tilbudet i takt med endringer i behovene i befolkningen

Et tilstrekkelig antall plasser korresponderer ikke nødvendigvis med antall barn på venteliste. Med økt tilgjengelighet, lavere priser samt visshet om at kommunen har en plikt til å sørge for nok barnehageplasser, vil stadig flere ønske barnehageplass for sine barn. De reduserte prisene fører også til at flere ønsker heltidsplasser, noe som medfører at færre barn deler på det totale antall plasser i kommunen. Dekningsgraden må derfor sees i sammenheng med det totale barnetallet i kommunen.

Når vi ser på dekningsgraden, er det naturlig å bruke aldersgruppen 1 – 5 år da det er svært få barn under 1 år i barnehagene. Allikevel bør vi ta høyde for at en del foreldre ønsker plasser til barna før de fyller ett år. Særlig i Ås sentrum på grunn av at det finnes en del studenter som ønsker å ta opp studiene tidligere.

Barnehageplasser i Ås kommune

Pr 15.01.07 har Ås kommune 6 kommunale barnehager og 13 private barnehager. Disse barnehagene har til sammen 814 plasser. I løpet av høsten 2007 tilkommer det 79 nye barnehageplasser i Ås sentrum. I tillegg har kommunen 7 private familiebarnehager.

Antall plasser er kun et beregnet utgangspunkt. Dette fordi antall hele plasser vil variere med barnegruppens sammensetning i forhold til alder. En plass under 3 år tilsvarer 2 plasser over 3 år når det gjelder krav til antall ansatte. En plass under 3 år krever 1/3 mer areal sammenliknet med barn over 3 år. Dette betyr at det blir færre plasser i barnehagen dersom det tas inn flere barn under 3 år enn det som er forutsatt for beregning av antall plasser, og at det blir flere plasser dersom det er færre barn under 3 år enn det som er forutsatt.

Kommunale barnehager

De kommunale barnehagene har pr. desember 2006 totalt 314 plasser for barn i alderen 1 – 5 år. Når Søråsteigen åpnes høsten 2007 har vi totalt 368 plasser.

Barnehage	Byggeår og tilstand	Ant. barn	Ant. plasser	Muligheter for utbygging (kommentert lengre bak)
Frydenhaug	1987. Grei stand.	44	42	62
Rustadskogen	1978. Trenger noe vedlikehold.	36	36	48
Sagalund	I brukbar stand.	39	36	48
Søråsteigen	1969. I dårlig stand. Ny barnehage ferdig høsten 2007.	52	50	50
Togrenda	1983. I relativt god stand. Uteområdet har behov for rehabilitering.	44	44	20
Vinterbro	Åpnet høsten 2006	96	104	0

7. februar 2007 vedtok Hovedutvalget for oppvekst- og kultur at Sagalund og Rustadskogen skal endres til også å ta inn barn fra ett års alder, fra og med høsten 2007. Barnehagene skal ikke ta inn færre barn, men noen av plassene til barn over tre år blir gjort om til plasser for barn under tre år.

Private barnehager

Ås kommune har basert største delen av barnehagetilbudet på private barnehager. Kommunen har 13 private barnehager med til sammen 500 plasser. Etter utvidelse av Haugtussa Steinerbarnehage høsten 2007 med 25 plasser til 71 plasser, vil det finnes totalt 525 plasser i private barnehager i Ås kommune. Økningen av private barnehageplasser har ikke økt i den grad som antatt i første utkast av barnehageplanen. Noen barnehager har gjort om plasser for barn over tre år til småbarnsplasser og dermed fått færre plasser totalt, mens Løvstad ikke har økt som forventet. I tillegg har SiÅs lagt med sin familiebarnehage med 20 plasser. Kaja barnehage har i år gjort om tilbudet slik at de nå tilbyr hele plasser. Dette betyr at de totalt tilbyr færre plasser, men samtidig vet vi at barnehagen har konkrete planer om utvidelse. Alle barnehagene i Ås kommune er med i samordnet opptak 2007/2008.

Barnehage	Oppstart og byggeår, vedlikehold	Ant. barn	Ant. Plass	Kommunal støtte 2006 (uten søskenmoderasjon)
Dysterlia barnehage	Bygget 1970. Vanlig vedlikehold, men har behov for rehabilitering på noen områder.	38	35	319000
Kaja Barnehage	Bygget som park i 1948, bhg. fra 1954. Vanlig vedlikehold.	29	29	330000
Knerten barnehage	Bygget 1992. Vanlig vedlikehold.	30	30	558000
Orrestien barnehage	Bygget 1999. Godt vedlikeholdt.	53	54	1008000
Rustadporten barnehage	Bygget 1999. Godt vedlikeholdt.	56	54	914000
Haugtussa steinerbarnehage	Bygger ny barnehage i tilknytning til Steinerskolen på Holstad. Åpnes 2007	46	46	680000
Sjøskogen barnehage	Bygget 1996. Godt vedlikeholdt.	56	52	907000
Tamburbakken barnehage	Bygget 1992. godt vedlikeholdt.	41	38	530000
Åkebakke barnehage	Bygget 1920, oppst. 1992 Vanlig vedlikehold	45	42	0
Løvstad naturbarnehage	Oppstart 2005, Utvidet desember 2005	35	37	790000
Kroer friluftsbarnhage	Oppstart 2005 i Kroer vel samfunnshus. Utvidet 2006	32	24	656000
Kroertoppen barnehage	Oppstart 2005 i Kroer menighets barnepark	7	5	169000
Moerlia barnehage	Oppstart 2006	55	54	1030000

Familiebarnehager

Det er i dag registrert 6 familiebarnehager i Ås kommune. Minst en av disse legger ned høsten 2007. Disse har til sammen 36 barn medregnet barna i Tante Sofies familiebarnehage som startet opp januar 2007. Familiebarnehagene holder til i private hjem og mottar kommunal

støtte etter kostnadsdekning i tillegg til statsstøtte. Dette dreier seg stort sett om tilbakebetaling av søskenmoderasjon. Familiebarnehagene er ikke tatt med i oppstillingen på grunn av den store usikkerheten knyttet til disse. Familiebarnehagene blir opprettet og lagt ned etter hvert som det melder seg behov i ulike områder av kommunen. SiÅs familiebarnehager som opprinnelig ble tatt med i oppstillingen av barnehageplasser i motsetning til de andre barnehagene la sommeren 2006 ned sin studentbarnehage med 20 plasser. Siden 1998 er for øvrig blitt godkjent 13 familiebarnehager som ikke lenger driver i kommunen. Glimmerveien familiebarnehage (tidl. Kvartsvæien) er lagt ned på grunn av fødselspermisjon, men forventes å åpne igjen i 2008.

Barnehage	Startet opp	Beliggenhet	Antall barn
Evjens familiebarnehage	1998	Rustad	4
Pingvinen familiebarnehage	1998	Solberg	8
Sesamklubben familiebarnehage	1998 (legger ned midlertidig 07)	Solberg	8
Eikelia familiebarnehage	2004 (legger ned 07)	Sjøskogen	8
Tertitten familiebarnehage	2004	Solberg	4
Tante Sofies familiebarnehage	2007	Kroer	4

Dekning i Ås kommune

Oversikt over barn og barnehageplasser i kommunen pr. 1.1.2007 (uten familiebarnehager)

1.1.2007	1 – 5 år	3 - 5 år	1 – 2 år
Antall barn totalt	970	594	376
Antall barn med bhg plass	834	567	267
Antall barn uten bhg plass i Ås	136	27	109
Dekningsprosent	86 %	95,5 %	71 %

Dekningsgraden i Ås kommune er på 86 % totalt, og kan enda være noe lavere da det her er regnet inn barn fra andre kommuner, det kan dreie seg om ca 30 barn, de fleste av disse i personalbarnehagen på UMB, Åkebakke barnehage. Det er imidlertid sannsynlig at en del barn fra Ås kommune har barnehageplass i andre kommuner, men det finnes ikke noen oversikt over dette.

I alderen 3 – 5 år ser man at et tilstrekkelig antall plasser vil være bortimot 100 % av barnetallet. I 2006 fikk alle barn over tre år et tilbud om plass og vi hadde 95,5 % dekning i denne aldersgruppen. I aldersgruppen 1 – 2 år er det ikke behov for en dekningsprosent på 100 %, men bør være noe høyere enn dagens dekning på 71 %.

I barnehageåret 2006/2007 hadde Ås kommune full barnehagedekning. Det vil si at alle barn over ett år som søkte i forbindelse med hovedopptaket fikk tilbud om barnehageplass i kommunen innen hovedopptakets andre runde. Dette oppnådde vi på grunn av at det fortsatt finnes familiebarnehager. I tillegg valgte en del foreldre andre løsninger for sitt barn enn den plassen de fikk tilbud om. Det finnes fortsatt en park i kommunen, og noen har også benyttet dagmamma. Det er sannsynlig at dersom barnehagetilbudet hadde vært jevnere fordelt i

kommunen i forhold til befolkningen hadde vi ikke kunnet tilby så mange barn en plass i innværende barnehageår. I tillegg er det mange barn som ønsker å begynne midt i barnehageåret, og medio februar stod det ca 60 barn på ønskeliste som ønsket å begynne i barnehage senest februar. Disse barna er stort sett ettåringer født mellom desember 2005 og mars 2006, der foreldrene avslutter fødselspermisjon og ønsker dermed et tilbud til sine barn midt i barnehageåret.

80 % eller 90 % dekning?

I barnehagelovens § 8. som regulerer ”Kommunens ansvar” blir det slått fast følgende ”Kommunen har plikt til å sørge for at det finnes et tilstrekkelig antall barnehageplasser for barn under opplæringspliktig alder.” I det Kunnskapsdepartementet opererer en med barn i alderen 1-5 år på grunn av at det er få barn under 1 år som har behov for barnehageplass. Vi ser imidlertid at det er en del foreldre som har behov for barnehageplass midt i året på grunn av at de avslutter sin fødselspermisjon i tilknytning til når barnet er født og ikke i forbindelse med barnehageårets oppstart.

Selv om alle barn skal ha et tilbud betyr ikke det at det skal finnes en plass tilgjengelig for hvert barn i aldersgruppen 1-5 år. Noen velger å holde barnet hjemme eller har kun ønske om delt plass. Det vil dermed si at med en dekningsprosent på under 100 så vil en ha dekket behovet for barnehageplass. Premissene for barnehageplanlegging endrer seg dermed hele tiden i takt med ulike faktorer. Selv om kommunen velger å gå inn for 90 % dekning kan det fra år til år være store forskjeller i søkermassen og derfor også lengden på ventelister. ”Stortingsmelding 16 (2006 – 2007) ....og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring” har som målsetting å sikre en lovfestet rett til barnehageplass. Dette vil evt. føre til at vi må ha en overkapasitet når det gjelder barnehageplasser for å sikre at det til enhver tid er plasser tilgjengelig til dem som ønsker det.

Antall søkere til hovedopptaket i mars har økt jevnt de siste årene før det gikk noe tilbake i 2006. I 2007 økte antallet søkere igjen, og vi har aldri før hatt så mange søkere:

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Antall søkere	242	279	297	330	355	389	325	407

Vi forventet noen færre søknader i 2007 på grunn av god dekning året før. Av 407 søkere fikk 275 tilbud om plass i barnehage. Av de 132 som fikk avslag hadde 26 allerede plass i barnehage i Ås kommune, mens 34 står registrert med adresse i andre kommuner. Det vil si at det er rundt 70 barn hjemmehørende i Ås kommune som ikke blir tilbudt plass i første opptaksrunde. Av disse er det rundt 30 som er født etter oktober 2006. Da står det igjen 40 barn som ikke får plass fra august 2008. I løpet av suppleringsopptaket vil vi kunne tilby noen flere plasser, men har i begynnelsen av mars 2007 ingen oversikt over hvor mange dette blir.

Usikre momenter vedrørende behov for barnehageplasser

Foreldrenes valg: I motsetning til skole er det opp til foreldrene om og eventuelt når de ønsker at deres barn skal begynne i barnehage. Det kan være avhengig av pris og jobbsituasjon, men også av hvor mange andre barn som finnes i nabolaget eller om barnet har søsken eller ikke. Det er variable faktorer som gjør det vanskelig å vite hvor stort behov det er for barnehageplasser til enhver tid. Noen år kan en dekning på 86 % være nok til å gi alle som

ønsker barnehage en plass, mens et annet år kan det være lange ventelister ved samme dekningsprosent. Dette gjør det svært vanskelig å planlegge hvor mange plasser det skal være for at en til enhver tid skal kunne tilby alle som ønsker det barnehageplass.

Makspris: Det er fortsatt usikkert om maksprisen vil bli satt ned ytterligere i fremtiden. På grunn av indeksregulering økte prisen fra 2250,- til og med 2330,- fra og med 1.januar 2007. Det ligger an til at fra 1. januar 2008 vil prisen synke til 1900,-. Dersom prisen på barnehageplasser går ned i fremtiden er det usikkert på hvordan dette vil slå ut på søknadsmengden til barnehagene. Hittil har en del foreldre ønsket redusert plass for sine barn, men det siste året har etterspørselen etter delte plasser blitt halvert. Etter hvert som maksprisen går nedover er det sannsynlig at en del foreldre ønsker å øke barnets oppholdstid. Det vil da føre til at færre barn får et tilbud og behovet for barnehageplasser vil øke ytterligere. I tillegg vil nok en del foreldre som hittil ikke har ønsket barnehageplass av økonomiske årsaker, søke om plass for sine barn dersom prisen går ytterligere ned.

Familiebarnehager: Familiebarnehager er enkle å opprette og nedlegge. Vi opplever allerede nå at familiebarnehagene særlig i Nordbyområdet sliter, minst en av disse har planer om å legge ned fra høsten 2007. Erfaringer fra hovedopptaket 2006/2007 viser imidlertid at noen foreldre i Solbergområdet foretrekker en familiebarnehage i gangavstand heller enn en kommunal plass på Vinterbro eller andre deler av kommunen. Familiebarnehagene dekker aldersgruppen 1 – 3 år hvor de ordinære barnehagene har færrest plasser.

Dekning i nabokommuner: Slik situasjonen er i dag er det god barnehagedekning både i Ski og Vestby. Frogn og Nesodden har hatt lange ventelister særlig til barn under tre år, men i begge kommuner åpnes det nå store nye barnehager.

Oppretting/nedleggelse av private barnehager: Ettersom konkurransen øker vil det bli vanskeligere å fylle opp ledige plasser og foreldrene vil stille større krav både til pedagogisk innhold i barnehagene og beliggenhet. Vi vet allerede nå at Kroer-barnehagene har hatt problemer med å fylle opp ledige plasser og at det er en stor grad av gjennomtrekk på de plassene som allerede er opprettet. I tillegg har det vært vanskelig å fylle opp både Togrenda og tildels også Sagalund, som stort sett tilbyr plasser til barn over tre år. Dette er noe av grunnen til at vi nå har endret alders sammensetningen i Sagalund og Rustadskogen.

Ledig kapasitet. Full barnehagedekning og en eventuell rett til barnehageplass for alle, vil nødvendigvis føre til at kommunen må kalkulere med at det periodevis vil være noen ledige plasser. Det er viktig at dette tallet holdes lavest mulig samtidig som kommunen ivaretar lovpålagte plikt til å ha et tilstrekkelig antall barnehageplasser.

Oversikt over prognoser, barnehagedekning og planlagt utbygging:

I revidert plan for barnehager har vi valgt å sette opp tallene for sentrum samlet og Nordby samlet, i motsetning til den opprinnelige planen hvor vi delte på skolekretser.

Forklaringer til tabellen

Tallene er hentet ut fra skoleprognose kjørealternativ 2 % befolkningsøkning og fremskriving av befolkningsutvikling basert på boligprogram september 2006.

Antall plasser det er forventet å finnes dette året med dagens planlagte utbygging. Vi ser allerede at etter førsteversjon av denne planen har antallet plasser i barnehagene i Ås endret seg på grunn av nedleggelse av private barnehager som ikke var ventet

Vi har valgt å utelukke familiebarnehagene fra planen på grunn av stor usikkerhet rundt disse.

Antall plasser kan variere noe ut fra andre planer som kommunen opererer med da det stadig er endringer i sammensetningen av aldersgrupper i de ulike barnehagene. Dette utgjør i alle tilfelle kun marginale endringer og har ingen eller lite utslag på det totale behovet.

Situasjonen ved 90 % og 80 % viser antallet plasser vi har behov for alt etter hvilken dekningsprosent vi ønsker.

Vi har i revideringen av planen valgt å utelate tall for 2020 på grunn av svært usikre prognoser så langt frem i tid.

Ås Nord (Sjøskogen, Nordby, Solberg)

Barnehager: Togrenda, Vinterbro, Orrestien, Løvstad, Tamburbakken, Sjøskogen.

År	2006	1.8.2007	2010	2015
<i>Antall barn mellom 1-5 år</i>	375	396	414	454
<i>Behov for plasser dersom 90 % dekn.</i>	338	356	373	409
<i>Behov for plasser dersom 80 % dekn.</i>	300	317	331	363
<i>Antall plasser</i>	329	329	329	329
<i>Dekningsprosent</i>	88	83	79	72
<i>Situasjon ved 90 %</i>	- 9	- 27	- 44	- 80
<i>Situasjon ved 80 %</i>	29	12	-2	- 34

Kommentarer vedrørende kommunale barnehager i Ås Nord

Togrenda barnehage

Erfaringer fra opptaket 2006

Det har vært problemer med å fylle opp plassene i Togrenda barnehage. I desember måtte vi ta inn barn over tre år fra Frogn. Det er imidlertid ikke problem å fylle opp småbarnsplasser.

Muligheter for utbygging

I kjelleren i **Togrenda barnehage** er det muligheter for barnehagedrift under forutsetning at det lages en rømningsvei til. Ås kommune overtok barnehagen fra Togrenda vel. I avtalen ligger det en klausul vedrørende bruk av kjelleren i denne bygningen. Mulighetene avhenger derfor av om Togrenda vel er villige til å omgjøre denne klausulen, samt at det må gjøres omfattende bygningsmessige endringer.

Vinterbro barnehage

Åpnet høsten 2006. Vi hadde ledig kapasitet i Vinterbro helt frem til des. 2006 men er nå fylt opp ved at vi har tatt inn flere småbarn enn og vi har tatt inn noen få barn fra andre kommuner.

Ås Sentrum (Brønnerud, Åsgård, Rustad, Kroer)

Samlet tabell for Ås Sentrum og Kroer:

Barnehager: Frydenhaug, Sagalund, Rustadskogen, Søråsteigen, Dysterlia, Haugtussa Steinerbhg, Kaja, Knerten, Kroer Friluftsbarnhage, Kroertoppen, Moerlia, Rustadporten, Åkebakke.

Tallene fra utvidelse av Søråsteigen er tatt med i dagens fremstilling.

Delområde = (0200 og 0300) Ås og Kroer

År	2006	1.8.2007	2010	2015
<i>Antall barn mellom 1-5 år</i>	595	611	617	704
<i>Behov ved 90 %</i>	536	550	555	634
<i>Behov ved 80 %</i>	476	489	494	563
<i>Antall plasser</i>	485	556	556	556
<i>Dekningsprosent</i>	82	91	91	79
<i>Situasjon ved 90 %</i>	-51	6	1	-78
<i>Situasjon ved 80 %</i>		67	62	-7

Åkebakke barnehage har 42 plasser. Rundt 20 av disse blir benyttet at barn fra Ås

kommune, de resterende er barn fra andre kommuner. Vi har forutsatt at dette vedvarer. Dermed må vi ta høyde for en ytterligere utbygging på ca 20 plasser. I tillegg bygger Haugtussa Steinerbarnehage ny barnehage i tilknytning til Steinerskolen og utvider med 25 plasser. Haugtussa tar også opp en del barn fra andre kommuner. Det er uaktuelt for kommunen å drive barnehage i bygget etter at Haugtussa har flyttet ut da vi i et slikt tilfelle ikke vil motta etableringstilskudd for ny barnehage. Det betyr at inntil 55 av de plassene kommunen i dag tilbyr kan bli tilbudt barn som er bosatt i andre kommuner.

Vi ser at etter hvert som tilbudet øker er det mange som tidligere takket ja til en plass i Haugtussa som nå velger bort Steinerpedagogikken. Barnehagen hadde problemer med å få fylt alle plassene med barn fra Ås kommune i år, og det kan tyde på at markedet for plasser i Steinerbarnehage foreløpig er mettet blant innbyggerne i Ås. Barnehagen ønsker fortrinnsvis å ta inn barn av foresatte som ønsker Steinerpedagogikk fremfor barn bosatt i Ås kommune.

Den nye barnehagen ligger også mer tilgjengelig for søkere fra blant annet Ski kommune.

Kommentarer vedrørende kommunale barnehager i Ås Sentrum

Søråsteigen: Erfaringer fra opptaket 2006

Søråsteigen er en av de mest etterspurte barnehagene. Tilbakemeldinger fra foreldre går på at barnehagens beliggenhet er god siden den ligger i boligområdet, den er i gangavstand fra jernbanestasjonen, og den har nærhet til Åsgård skole. Det er tilsynelatende en del foreldre som ikke disponerer bil som ønsker barnehageplass i Søråsteigen. Det stod mange barn under tre år på venteliste til denne barnehagen. De ble tilbudt plass på Vinterbro, men har takket nei til plass der fordi de ønsket plass i sentrum.

Muligheter for utbygging:

Søråsteigen står ferdig utbygd høsten 2007 med 50 nye plasser.

Sagalund: Erfaringer fra opptaket 2006:

Inntil 2005 har Sagalund i tillegg til Søråsteigen vært en etterspurt barnehage, mye på grunn av sin sentrale beliggenhet. I forbindelse med hovedopptaket i 2006 opplevde vi at etterspørselen etter plass i Sagalund falt og alle barn over tre år som hadde Sagalund som sitt første ønske fikk tildelt plass. Det har sammenheng med at Moerlia åpnet, og mange barn i dette området nå har fått plass der. Vi regner med at dette endres noe når Sagalund fra høsten 2007 tar inn barn fra ett år.

Muligheter for utbygging:

Dersom kommunen ønsker en utbygging av Sagalund barnehage må naboeiendommen eksproprieres.

Frydenhaug: Erfaringer fra opptaket 2006:

Frydenhaug er den barnehagen i sentrum som ved siden av Søråsteigen er mest etterspurt. De får en del søknader fra studenter tilknyttet høyskolen og universitetet, i tillegg til beboere i Kajaområdet og Brønnerud. Det har ikke hittil vært problemer med å fylle opp Frydenhaug.

Muligheter for utbygging:

Arbeidet med å planlegge en utvidelse av Frydenhaug med 42 plasser er allerede i gang, og reguleringssaken forventes å bli behandlet i kommunestyret i mai 2007. Barnehagen har et regulert areal på vel 4 dekar, mens det er fradelt et areal på bare ca. 3 dekar til barnehage. Det er mulig å utvide med tilstrekkelig areal østover gjennom å regulere på eiendommen til UMB. Denne barnehagen kan da få plass til ca 104 barn. En sti/skogsvei må da legges om. En stor barnehage her kan kanskje bety uønsket trafikkbelastning, men adkomsten fra Samfunnsveien er gunstig for barn og foreldre som kommer med bil.

RustadskogenErfaringer fra opptaket 2006:

I motsetning til fjoråret har barnegruppen i Rustadskogen vært svært stabil gjennom hele året. Det er stor etterspørsel etter plasser for barn under tre år i Ås sentrum, men på grunn av at det kun er to plasser for barn under tre år i Rustadskogen barnehage opplever vi at foresatte nå ønsker barna inn i f. eks Søråsteigen slik at de kan få barn både over og under tre år i samme barnehage.

Muligheter for utbygging:

Barnehagen kan utvides sørover på friområdet. Vi må da beslaglegge friområder. Rustad kan også teknisk sett bygges ut til 84 barn, men det vil da være trangt og en mindre bra løsning kvalitetsmessig. Barnehagetomten er i dag på ca. 2,7 dekar og kan i så fall utvides til ca. 5 dekar.

Utbygging av barnehager

I Ås kommune har barnehagetilbudet hovedsakelig vært i privat regi. I overkant av 60 % av barnehageplassene i kommunen drives av private aktører.

Økonomi

Den høye andelen private barnehager har tidligere vært en økonomisk fordel for Ås kommune, ved at utgiftene til private barnehager har vært betraktelig lavere enn til de kommunale barnehagene.

Endringer i barnehageloven gjør at det nå blir krevd en økonomisk likebehandling av kommunale og private barnehager. Dette innebærer at alle private barnehager i en kommune har rett til offentlig tilskudd med minst 85 prosent av nivået for kommunens egne barnehager. Dersom barnehagens kostnader overstiger 85 prosent av nivået for de kommunale barnehagene, har den private barnehagen rett til kostnadsdekning inntil 100 prosent.

I Ås kommune har Oppvekst- og kulturetaten i samarbeid med styrere både fra private barnehager, kommunale barnehager og Utdanningsforbundet kommet frem til en modell der private gis samme kommunalt tilskudd pr. korrigeret oppholdstime som kommunale barnehager, fratrukket forskjellen mellom statstilskuddet til kommunale og private barnehager. En korrigeret oppholdstime er utregnet slik at det tas høyde for både at barn under tre år krever mer bemanning enn et barn over tre år og at barn i barnehage har delte plasser. Denne modellen ble vedtatt i kommunestyre 15.12.04. Våren 2006 klagde en privat barnehage på fordelingen av søskenmoderasjon i denne modellen, som var satt til en flat sats på 14 %. Klager fikk medhold av fylkesmannen, og kommunestyret vedtok i januar 2007 å endre modellen slik at de private barnehagene får dekket søskenmoderasjon etter søknad to ganger pr år. Kommunen vil få en oversikt over hvilke økonomiske konsekvenser dette har i mars 2007, da vi gjør vedtak om søskenmoderasjon på bakgrunn av innsamlete opplysninger fra barnehagene.

Vi har erfart at når barnehageutbyggingen nærmer seg full behovsdekning, kommer det perioder der alle plasser ikke er fylt opp. Det får økonomiske konsekvenser, særlig for enkeltstående barnehager som ikke har samme mulighet til å lage fleksible løsninger slik en større barnehageeier har. I de tilfeller der Ås kommune har stilt lånegaranti, kan det komme til situasjoner der kommunen må øke støtten eller selv overta driften av de private barnehagene. I de kommunale barnehagene vil antall ansatte i fremtiden bli knyttet opp mot antall barn, og ikke antall avdelinger. Det vil da i større grad enn tidligere bli aktuelt å flytte på personalet mellom barnehager etter behov.

Når vi bygger fremtidens barnehager, er det viktig med fleksible løsninger der areal og økonomiske ressurser kan benyttes på best mulig måte. Barnehagene bør bygges relativt store slik at det kan ansettes personale i forhold til antall barn, istedenfor avdelinger. Det gir også rom for å benytte plassene mer fleksibelt enn det som er tilfelle i dag, ved at areal og romutnyttelse etter behov kan tilpasses ulike aldergrupper og ulike typer funksjonshemninger. Den nye Vinterbro barnehage er et eksempel på dette der vi snakker om et antall pedagoger og

assistenter i barnehagen som brukes der det er mest hensiktsmessig å bruke dem. I tillegg er det gjort om en del plasser for barn over tre år til plasser for barn under tre år.

For framtiden blir det enda viktigere at vi har fleksible løsninger slik at vi uten for store kostnader kan opprette og legge ned barnehageplasser etter behov i midlertidige lokaler.

I motsetning til skoler kan foreldre velge selv hvor de ønsker at sine barn skal gå i barnehage. De velger utfra beliggenhet ikke bare i forhold til hjemmet, men også arbeidssted eller i nærheten av kommunikasjonsknutepunkt. Erfaringer fra opptaket viser likevel at dersom foreldre ikke kan få plass i noenlunde nærområde, søker de å finne andre løsninger til barnepass. Det er i videre planlegging ønskelig å legge til rette slik at barn får plass i barnehage som er i rimelig avstand fra hjemmet. Derfor deler vi opp i Ås nord og Ås sentrum.

Plan for utbygging Ås Nord

Prognosene viser at Ås Nord samlet har en bra dekning slik situasjonen er i dag. Dette viste også opptaket i 2006 da vi i en lengre periode drev med overkapasitet i Vinterbro barnehage. Det er imidlertid et behov for en del nye plasser frem mot 2015 i skolekretsene Nordby og Solberg dersom en velger å legge seg på et nivå på 86 % dekning som er det samlede nivået for Ås kommune i dag. Det er 329 plasser tilgjengelig i dag i dette området.

År	2010	2015
<i>Antall barn mellom 1-5 år</i>	414	454
<i>Situasjon ved 90 %)</i>	-44	-80

Ferdig- stillelse	Barne- hage	Ant. nye pl.	Begrunnelse
I løpet av 2010	Solberg	100	Det er muligheter for å sette opp et bygg på en kommunal eid tomt tilknyttet Solberg skole. Tomten må reg. til barnehage formål, og det er da hensiktsmessig å regulere 5-6 dekar. Det vil da være plass til for eksempel 100 barn i en barnehage her. Denne barnehagen er satt inn i investeringsprogrammet for 2009, og reguleringsplanen for området forventes ferdigregulert i løpet av våren 2007. En barnehage på Solberg og god dekning i området gjør at barn fra Nordby kan velge om de ønsker plass på Vinterbro eller på Solberg.
Før 2020	Nordby	100	Det bør ses etter en ny tomt ved Nordby skole for å dekke behovet som melder seg i dette området frem mot 2020.

Med noe oppgradering kan det gule huset ved Nordby skole som i 2005/2006 ble drevet som Nordby barnehage bli brukt til å regulere dekningen noe frem mot en ny barnehage kan stå klar i dette området. Denne kan da bli lagt som en avdeling under Togrenda barnehage og vil kunne ta ca 20 barn. Dette er ikke aktuelt i dag da vi har en overdekning i Nordbyområdet, men i følge prognosene ser vi at det er et behov for en barnehage i Solbergområdet innen 2010.

Dersom en bygger en stor barnehage på Solberg kan Togrenda og et eventuelt midlertidig bygg på Nordby legges ned når denne står ferdig. Slik får vi større og mer økonomiske barnehager samtidig som vi har lokaler i Togrenda som igjen kan brukes til barnehage når behovet for flere plasser igjen øker. Togrenda barnehage kan eventuelt brukes som en midlertidig barnehage for nye barn, slik at vi får dekket behovet til foreldre som ønsker barnehageplass midt i opptaksåret. Dersom vi tilbyr barn en midlertidig plass i Togrenda til det blir ledig i barnehagen som er førsteønsket, kan vi både sikre at barnehagene i området går med minst mulig ledige plasser, samtidig som vi får gitt et tilbud til de som ønsker og som muligens vil få en lovfestet rett til barnehageplass. Dette gjelder både ettåringer etter hvert som de har behov for barnehageplass og innflyttere.

Plan for utbygging Ås Sentrum

År	2010	2015
<i>Antall barn mellom 1-5 år</i>	617	704
<i>Situasjon ved 90 %</i>	1	-78
<i>Minus 55 plasser i Åkebakke og Haugtussa</i>	-54	-133
<i>Pluss 62 plasser i frydenhaug</i>	6	-71

Dersom Ås kommune definerer tilfredsstillende behovsdekning som 90 % vil det i følge prognosene ikke se ut til å være særlig behov for barnehageplasser i Ås sentrum innen 2010. Hovedopptaket i 2006/2007 viste for øvrig at vi manglet barnehageplasser i sentrum til barn under tre år. Vi bør også ta høyde for at Åkebakke og Haugtussa Steinerbarnehage fortsatt tar inn barn fra andre kommuner selv om dekningen etter hvert blir bedre også i nabokommunene, og vi bør dermed regne med å fremskaffe enda 55 plasser for å oppnå en tilfredsstillende dekning i Ås sentrum.

Dersom en bygger ut Frydenhaug med 62 nye plasser mangler vi likevel inntil 70 plasser i sentrum frem mot 2015.

Forslag til rekkefølge på utbygging i Ås sentrum

Ferdig- stillelse	Barne- hage	Antall nye plasser	Begrunnelse
Før 2010	Fryden- haug	62 (104 tot.)	Dersom en utvider Frydenhaug kan en dekke behovet for barnehage i sentrum i nær fremtid uavhengig av om noen barnehager velger å ta inn barn fra andre kommuner.
Før 2015	Dyster /Eldor	100	

Planleggingen av en utvidelse av Frydenhaug barnehage er allerede i gang. Dersom denne blir utvidet med 62 nye plasser vil vi ha tilfredsstillende dekning i kommunen i nær fremtid.

Videre kan det bygges ut en barnehage på Dyster/Eldor i henhold til kommuneplan. Dette arealet er ikke regulert. Her bør man i tilfelle bygge en barnehage med opp mot 100 barn. Dersom en velger å bygge ut eksisterende barnehager får en billigere enheter å drive i tillegg til at en kan styre utbyggingen i henhold til etterspørselen. På lang sikt tror vi at det å legge barnehagene i sentrum vil gjøre det mer tilgjengelig for de fleste. En barnehage på Dyster Eldor bør legges inn i kommunens planer mot 2015.

Det er ikke hensiktsmessig å bygge egen barnehage i Brønnerudområdet da det kun er behov for en liten barnehage her og dette ville da bli uforholdsmessig dyrt i forhold til en større barnehage i sentrum. Dessuten kan noe av dette behovet dekkes ved en utbygging av Frydenhaug barnehage.

Vi ser at allerede for opptaket 2007/2008 er det stor etterspørsel etter småbarnsplasser, samtidig som etterspørselen etter plasser for barn over tre år avtar. I tillegg flytter Haugtussa Steinerbarnehage til Holstad høsten 2007 med 71 plasser og det blir dermed svært god dekning i dette området.

Dersom en går for en snarlig utbygging av Frydenhaug barnehage kan en i tillegg utrede om en kan bruke Sagalund barnehage som en midlertidig barnehage slik som er foreslått om Togrenda, dersom det skulle vise seg at vi i en periode får en stor overkapasitet i sentrum. Da kan en også i sentrum ha et tilbud til barn etter hvert som de har behov for barnehageplass, samtidig som barnehagen lett kan utvides igjen dersom det skulle bli et økt behov for plasser.

Økonomi

Investeringsstilskuddet blir videreført ut 2007 og er på 50 000,- pr barn under 3 år og 43 000,- pr barn over 3 år, men det er usikkert hvor lenge tilskuddet vil bestå, da dette er et virkemiddel for å oppnå tilfredsstillende barnehagedekning innen utgangen av 2007.

Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. trådte i kraft 1.januar 2004. Loven sikrer barnehageeier refusjon av merverdiavgift på kostnader som også dekkes av investeringsstilskuddet. Investeringsstilskuddet skal avkortes tilsvarende barnehageeiers momskompensasjonskrav mot staten knyttet til kostnader det gis investeringsstilskudd for.

Kapitalkostnader

Barnehage	Stipulert pris bygg	Investeringskompensasjon	Lånebehov
Ny Frydenhaug	17 000 000,-	1 718 000,-	15 282 000,-
Solberg	13 600 000,-	2 527 000,-	11 073 000,-
Dyster/Eldor	17 000 000,-	2 000 000,-	15 000 000,-
Nordby	17 000 000,-	2 000 000,-	15 000 000,-

Driftskostnader

Det er vanskelig å gi en korrekt fremstilling av hva netto driftsutgifter vil bli. Usikkerheten knytter seg først og fremst til satsene for foreldrebetaling, og om i hvilken grad staten vil gå inn med ytterligere kompensasjon dersom maksimalprisen settes ned.

Sammenlignet med dagens barnehager er det beregnet at de nye store barnehagene på mer enn 84 plasser vil gi stordriftsfordeler som innebærer en reduksjon i brutto driftsutgifter på ca. 30 % pr. barnehageplass.

Konklusjon:

Administrasjonen foreslår at vi umiddelbart utvider Frydenhaug med 62 plasser slik at barnehagen totalt kan ta inn 104 barn.

I tillegg bør planleggingen av en barnehage på Solberg starte umiddelbart slik at en barnehage med plass til 104 barn kan stå ferdig i dette området i 2010. Hvis ikke vil kommunen mangle rundt 40 plasser i dette området.

Togrenda og Sagalund barnehager kan på lengre sikt ved overdekning gjøres om til midlertidige barnehager for å ivareta en evt. lovfestet rett til barnehageplass.

Vi har også muligheten til å benytte det gule huset ved Nordby skole som en midlertidig barnehage for å sikre at alle barn over ett år som ønsker barnehageplass får et tilbud. Dette er imidlertid en dyr løsning som ikke ligger inne i kommunens budsjett.

Utv.sak nr 9/07

FRAMTIDIG BRUK AV ÅS KULTUHUS INKL. KINOLOKALET - ET IDEPROSJEKT

Saksbehandler: Solveig Viste	Arkivnr: D12	Saknr.: 06/1273
Utvalg	Utv.sak nr	Møtedato
Ås Eldreråd	7/07	20.03.2007
K.råd for funksjonshemmede	7/07	20.03.2007
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	9/07	21.03.2007
Formannskapet	/	

Rådmannens innstilling:

Med utgangspunkt i sluttrapport "Framtidig bruk av Ås kulturhus inkl. kinolokalet" datert 8.mars 2007 settes det i verk følgende tiltak:

1. Konkretisere kortsiktige tiltak som kan øke aktiviteten i kulturhuset. Tiltakenes praktiske og økonomiske forutsetninger fremmes som egen sak som også foreslår hvordan kostnadene skal dekkes. Saken fremmes innen senest innen oktober 2007.
2. Avklare servicetorgetts lokalisering og arealbehov. Dette skal være en del av grunnlaget for handlingsprogram og økonomiplan 2008 – 2011.
3. Utarbeidelse av forprosjekt i 2008.
Kostnader til forprosjekt søkes innarbeidet i budsjett 2008.
Biblioteket skal være hovedfunksjonen i kulturhuset. Eksisterende kinosal skal søkes videreutviklet som kulturhussal med kinofunksjon. For øvrig skal forprosjektet konkretisere hvilke aktiviteter bygninger skal romme, og hva slags rominndeling dette krever. På dette grunnlag utarbeides en kostnadsvurdering.
Prosjektet skal også drøfte økonomiske og funksjonelle aspekter vedr. fremtidig dekning av administrasjonens arealbehov, herunder eie kontra leie og samlet lokalisering kontra spredt. Forprosjektet danner grunnlag for prioritering og eventuell realisering gjennom handlingsprogram og økonomiplan 2009-2012.

Rådmannen i Ås, 13.03.07

Per A. Kierulf
Sign.

Tidligere politisk behandling:

F 22/3-06; Kulturhus/kino – framtidig bruk av kinolokalet

F 14/6-06; Prosjektplan for prosjekt framtidig bruk av Ås kulturhus inkl. kinolokalet

Avgjørelsesmyndighet:

Formannskapet

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for oppvekst og miljø 21.03.07
Formannskapet 11/4-07

Vedlegg som følger saken trykt separat:

Rapporten "Framtidig bruk av Ås kulturhus", inkl. kinolokalet – et ideprosjekt"

Vedlegg som ligger i saksmappen:

Vedlegg: Dokumentasjoner og utredninger
Ås kinoteater – digital flerbrukskino, E Jørgensen konsult feb.2007

Utskrift av saken sendes til:

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Etter at Ås kino ble nedlagt i mars 2005, vedtok formannskapet i mars 2006 å sette i gang et prosjekt for å avklare framtidig bruk av kinolokalet. Det ble imidlertid klart at dette arbeidet burde sees i sammenheng med resten av Ås kulturhus. Formannskapet vedtok derfor i 14/6-06 å sette i gang prosjektet "Framtidig bruk av Ås kulturhus inkl. kinolokalet". Det er disse to vedtakene som er grunnlaget for rapporten "Framtidig bruk av Ås kulturhus inkl. kinolokalet – et ideprosjekt.

Målet med prosjektet er at kulturhuset blir benyttet på en effektiv måte til beste for Ås kommune og bidrar til økt kulturaktivitet i Ås. Kulturhuset er utformet slik at det kan brukes på alternative måter.

På dette grunnlaget skal det gjøres vurderinger og gis anbefalinger om følgende:

- Hvilke funksjoner som skal inn i kulturhuset på grunnlag av administrasjonens og politikernes behov for lokaler, øvrige brukeres behov og potensielle brukeres behov.
- Vurdere om det er hensiktsmessig og fornuftig å plassere et utvidet servicetorg i kulturhuset.
- Økonomi, herunder drift og investering

• Kulturhus – et verktøy for utvikling

I Østlandsområdet er det de siste årene etablert en rekke sentrale kulturhus. Etablering av disse husene har en todelt begrunnelse. Dels er de begrunnet i kulturlivets behov for gode formidlingsarenaer og dels er de begrunnet i et ønske om å vitalisere tettsteder. Kultur brukt for å skape identitet, aktivitet, omdømme og oppmerksomhet er kjent fra mange kommuner, steder og byer. Et kulturhus er derfor et viktig element også i en utviklingsstrategi for kommunesenteret.

Dette er i tråd med målsettinger i forslag til kommuneplan for perioden 2007-2019. Her står det bl.a. at kommunen skal:

- Styrke kommunesenteret som handels-, bolig og kultursenter og utvikle gode møteplasser.
- Utvikle kulturen, samt kulturhuset i Ås sentrum slik at det blir en sentral møteplass for kulturlivet i Ås
- Videreutvikle biblioteket til en sentral møteplass i tråd med de forventningene innbyggere har til et moderne folkebibliotek

- Legge forholdene bedre til rette slik at det blir enklere for lag, foreninger og enkeltfrivillige å yte frivillig innsats, samt utrede frivillighetsentralens rolle i Ås

- Framtidig bruk av kulturhuset

I henhold til prosjektmandatet skal det avklares hvilke funksjoner som bør være i det framtidige kulturhuset og om det er hensiktsmessig å plassere et utvidet servicetorg i kulturhuset.

En rekke aktører er forespurt som grunnlag for vurderingen og anbefalingen i sluttrapporten. Det som kom tydeligst fram under dialogen med de som holder til i kulturhuset i dag, er mangel på plass, ikke tilfredsstillende drift og vedlikehold samt mangel på koordinert utleie og bruk av huset. Dette var også tilbakemeldinger fra låne- og leietakere.

Av de virksomhetene som i dag leier lokaler i Ås sentrum, var det PPS, økonomiavdelingen, forebyggende helse og lokalhistorisk arkiv som ga signal om at de kunne tenke seg andre løsninger enn det de har i dag.

Der er utarbeidet en egen rapport som grunnlag for å vurdere videre drift av Ås kino. Rapporten anslår et besøkspotensiale på mellom 10 000 og 30 000 pr. år avhengig av hvilken alternativ løsning en velger for utforming av kinosalen. Forutsetningen for kinodrift er at det legges om til digital filmframvisning. Digital filmframvisning kan bli en realitet i 2009-2010.

Alternativ 1 er å kjøre film i samme sal som man har andre kulturarrangement. Det lar seg gjøre, men har lavest besøkspotensial både for kino (10 000) og andre kulturarrangement (50 arr./år). Årsaken er at en ikke kan kjøre film hver dag pga interessekonflikt ifht andre kulturarrangement.

Alternativ 2 er å dele dagens sal i 3; en black box for andre kulturarrangement og 2 mindre saler til filmframvisning. Dette har det høyeste besøkspotensialet for kino (25 000) og andre kulturarrangement (100 arr./år) da en kan kjøre film hver dag i to mindre saler og legge til rette for flere andre kulturarrangement.

Driften av et kulturhus er arbeidskrevende. Brukerne, både kulturlivet og publikum forventer en tjenesteproduksjon og en service med personlig kontakt og oppfølging. Dette er avgjørende for kulturhusets opparbeidelse av omdømme og popularitet. Kulturhusets behov for personell må sees i sammenheng med åpningstid, servicenivå, markedsføring, profesjonell drift og kinodrift. Anbefalt åpningstid er fra 10-21 på hverdager og 12-21 på helligdager.

Kulturhuset bør sees i sammenheng med andre kulturinstitusjoner, bedrifter og næringsliv, UMB og nabokommuner for å få til et best mulig tilbud i kulturhuset og mest mulig rasjonell drift av huset. Som del av prosjektet er det gjennomført møter med Universitetet for miljø og biovitenskap (UMB), Studentsamskipnaden i Ås, Studentsamfunnet ved UMB, Ås sentrumsutvikling AS og Ås stasjon/Follo futura. Hensikten med møtene var å orientere om prosjektet samt få fram mulige samarbeidsområder som er nyttig for alle parter. Alle ser viktigheten av et levende kulturhus i Ås, og signaliserer at de ønsker å bidra i arbeidet med å utvikle kulturhuset. Kommunen skal også møte Thalia teater for å diskutere et mulig samarbeid.

Med utgangspunkt i 5 ansatte og like utgifter for begge alternativene det første året, gir det en driftskostnad på kr. 2 900 000,-. Inntektene og følgelig tilskuddsbehovet er langt mindre i alternativ 2 (140 000,-) enn i alternativ 1 (1 325 000,-). Dette fordi 3 saler har høyere besøkspotensial og blir bedre utnyttet til inntektsbringende aktiviteter. Det understrekes at

oppstillingene bygger på generelle erfaringstall. Det er først når en foretar en mer spesifikk virksomhetsanalyse at en vil få fram de reelle tall.

Inntekter og tilskuddsbehov	Alternativ 1		Alternativ 2	
Billettsalg, utleie og tjenester	50 arr/år	860 000 kr	100 arr/år	1 260 000 kr
Inntekter kino	10 000 besøk/år	515 000 kr	25 000 besøk/år	1 300 000 kr
Annen utleie, kafé, møterom osv		200 000 kr		200 000 kr
Tilskuddsbehov		1 325 000 kr		140 000 kr
SUM		2 900 000 kr		2 900 000 kr

Vurdering med konklusjon og begrunnelse:

- Funksjoner i kulturhuset

Administrasjonens behov

I et nytt kulturhuskonsept er det ikke hensiktsmessig å lokalisere nye administrative funksjoner i kulturhuset. Dette vil beslaglegge store deler av arealene i kulturhuset og det vil hindre at kulturhuset blir den dynamoen en ønsker det skal være i utviklingen av Ås og Ås sentrum. Et bærende prinsipp bør være at dette er et hus for innbyggerne, ikke et administrasjonsbygg.

Ås kommune leier i dag ca. 3250 m² i Ås sentrum til en leiekostnad på ca. 4,5 millioner kr. pr. år. De behovene og ønskene som har kommet fra administrasjonen, bør vurderes dekket på andre måter. En kan vurdere å leie andre lokaler som vil samle ulike virksomheter på en bedre måte enn i dag, eller en kan vurdere å bygge nytt administrasjonsbygg. Med dagens leiekostnader på ca. 4,5 millioner kroner, kan en betjene et lån på mellom 60-70 millioner kroner.

Biblioteket

Biblioteket er kulturhusets ryggrad i dag. Det er også et mål i kommuneplanen å videreutvikle biblioteket til en sentral møteplass i tråd med de forventningene innbyggere har til et moderne folkebibliotek. Problemer knyttet til ventilasjonsanlegget er i ferd med å løses, men plassmangelen ifht. barne- og ungdomsavdelingen (BUA) og lagerplass er imidlertid vanskelig å se løsninger for på kort sikt. En utvidelse av BUA vil for eksempel gå utover tilbudet til eldresenteret. Eldresenteret må også forventes å vokse ut av sine lokaler, og vil på lang sikt ha behov for alternative lokaler. En utvidelse av biblioteket må sees i denne sammenheng. Biblioteket bør ha en servicefunksjon ifht. koordinering av utleie og bruk av kulturhuset og en nær samhandling med en evt. kafé. Bibliotekets program bør inngå som del av et helhetlig program for kulturhuset.

Kafé og kantine

Det er et behov for å videreføre tilbudet om kantine til de ansatte. Dette tilbudet bør imidlertid bli en del av en kafé som også er åpen for innbyggerne i Ås. I dag leveres mat til kantinen via kjøkkenet på Åslund sykehjem. Dette er en ordning som kan videreføres. Utvides tilbudet til en kafé, må det vurderes om kjøkkenet på Åslund har kapasitet til dette, eller om det må vurderes andre løsninger eksempelvis i samarbeid med Follo futura og cateringfirmaer.

Selskapslokaler, møtelokaler

Selskapslokalene og møtelokaler er et tilbud som bør videreføres, både fordi det er lite av denne type tilbud i Ås, og fordi dette er grunnleggende funksjoner for innbyggerne og politisk

aktivitet. Det bør imidlertid vurderes ulike løsninger for driften. Det bør imidlertid vurderes alternative løsninger for servering, for eksempel ved at det etableres et anretningskjøkken og man inngår en avtale med et cateringfirma. Møtelokalene brukes mye både på dagtid og kveldstid. Det må sikres at alt rundt disse arrangementene er tilfredsstillende så som plassering av møbler, tekniske innretninger, mat, rydding osv.

Eldresenter

Eldresenteret er et tilbud som blir viktigere jo flere eldre det blir. Eldresenteret ønsker å opprettholde tilbudet i sentrum, men opplever at de har for liten plass slik det fungerer i dag. Inntil nye lokaler evt. blir realisert, er det imidlertid mulig å se på bruken av de øvrige lokalene i kulturhuset, slik at eldresenterets behov dekkes. Dette kan løses ved en bedre koordinering av bruken av huset.

Lokalhistorisk arkiv, frivillighetssentralen

De to virksomhetene som ikke har tilhold i kulturhuset i dag, men som bør vurderes lagt til kulturhuset, er frivillighetssentralen og lokalhistorisk arkiv. Frivillighetssentralen ut fra erfaringen om at formidling av frivillig innsats på alle områder øker når sentralen ligger sentralt og der folk er. Lokalhistorisk arkiv ut fra en vurdering om at det hører sammen med bibliotekets tilbud, at det vil bedre arbeidsforholdene og øke tilgjengeligheten for publikum.

Lagerplass/aktivitetsrom

Kulturhuset har liten lagerplass i utgangspunktet. En del av det som brukes som lager i dag, er ikke brannteknisk godkjent. Dette må det ryddes opp i og det må tenkes alternative løsninger for lagerplass.

Kino og andre kulturarrangement

Generelt kan en si at det er en fordel å samlokalisere kulturhus og kino, da dette kan gi driftsmessige fordeler og synergieffekter: Bredere økonomisk plattform, rasjonell drift, synergieffekt, levendegjøring av huset samt felles billettsalgstjeneste og nettsted/markedsføring. En viktig forutsetning for framtidig drift av Ås kino er at det legges om til digital filmframvisning uansatt valg av alternativ løsning for sal. Det er flere fordeler med digital film: Lettere tilgang på fersk film, mer fleksibel programmering, lavere fraktkostnader, mulighet for lavere bemanning

Ut fra erfaringstall fra kommuner Ås kan sammenligne seg med, er det grunnlag for å drive kino og andre kulturarrangement i kulturhuset. Det kan legges til en sal som i dag, der man har både kino og andre kulturarrangement (alternativ 1). Dette byr på utfordringer ifht. interessemessige kollisjoner, lerret, høyttalere og akustikk, men det lar seg løse. Dette alternativet krever investeringer ifht. lyd, lys, elektrisk anlegg, brannsikkerhet og ventilasjon.

En kan også se for seg en deling av dagens sal i en "black box" til andre kulturarrangement og 2 mindre saler til kino (alternativ 2). Investeringene blir naturlig nok større med dette alternativet, men det vil gi de beste arbeidsvilkår for alle brukergrupper og salenes størrelse blir mer tilpasset potensialet til de ulike bruksområdene.

Vestibylen

Flere opplever Ås kulturhus som lukket og lite tilgjengelig. Ideen for vestibylen bygger på å åpne opp selve lokalet samt styrke kommunikasjonen mellom huset og arealene rundt. Denne ideen er uavhengig av om en velger en sal eller tre saler i kinosalen.

Alle besøkende til kulturhuset bør bruke samme inngang inn i vestibylen. I vestibylen bør det være en resepsjon som kan være felles med biblioteket. Det krever at en åpner opp mellom dagens vestibyle og biblioteket, der lesesalen er i dag. Det bør også gis mulighet for tilgang til kulturhuset fra nord. Trappen bør flyttes til sentrum i vestibylen, og arealet der trappen er i dag, bør benyttes til en kafé.

- Servicetorget

Servicetorget har en publikumsfunksjon som kan ta flere oppgaver knyttet til koordinering av utleie og bruk av kulturhuset. Det er arealer i vestibylen som kan romme servicetorg og evt. forvaltningsenheten. Det vil imidlertid fortsatt være behov for et mottak i rådhuset slik som i dag og servicetorg med evt. forvaltningsenheten vil beslaglegge hele vestibylen og hindre annen bruk av dette arealet. Det anbefales derfor at servicetorgets arealbehov søkes dekket på andre måter enn å flytte den funksjonen til kulturhuset.

- Drift og investeringer

Besøkspotensialet vil være større ved valg av tre mindre saler enn ved en stor sal. Dette fordi en delt løsning ikke kombinerer salen med kinovisning. Dermed kan en utvikle flere arrangementer og ha høyere besøk. På grunnlag av besøkspotensialet for de to alternativene, samt inntekter for utleie av saler til andre kulturarrangement, er det antatt at tilskuddsbehovet for drift i alternativ 1 er på kr. 1 325 000,- og kr. 140 000,- for alternativ 2. Dette fordi anlegget blir bedre utnyttet til inntektsbringende aktivitet. Det understrekes at kostnadene bygger på generelle erfaringstall. Det er først når en foretar en mer spesifikk virksomhetsanalyse at en vil få fram de reelle tall.

En må gjøre investeringer på et visst nivå både i alternativ 1 og alternativ 2. Huset slik det står i dag har verken tilfredsstillende brannsikkerhet, ventilasjon og varmeanlegg eller sanitære forhold. Det er heller ikke lagt godt nok til rette for tilgjengelighet for funksjonshemmede (universell utforming). Investeringsbehovet vil naturlig være større ved valg av alternativ 2 som krever noen grunnleggende grep i vestibylen, men dette kan være det beste for kulturhuset og Ås på lang sikt.

Forutsatt gjennomsnittlige investeringskostnader pr. m² fra kr. 10 000,- til kr. 20 000,- og totalt antall m² til 3250 gir dette antatte kostnader hvis full rehabilitering fra kr. 32 500 000 til kr. 65 000 000,-. Det understrekes at dette er anslagsvise investeringskostnader på et skissemessig grunnlag, som må konkretiseres i et evt. forprosjekt.

- Framdrift

Rapporten er et resultat av et ideprosjekt, der mandatet var å gi anbefalinger i forhold til hvilke funksjoner som bør være i et framtidig kulturhus, hvilken økonomi det er i drift av et slikt hus og hvilke investeringer som må påregnes. Idèprosjektet bør følges opp av et forprosjekt som kan si noe mer om holdbarheten i de anbefalingene som er gitt. Realiseringen av ideene vil bli tatt opp i hovedprosjektet som i praksis er selve byggesaken. Den siste fasen i "Framtidig bruk av Ås kulturhus inkl. kinolokalet", er den faktiske gjennomføring av de tiltakene som forprosjektet og hovedprosjektet har beredt grunnen for. Framdriften fram mot gjennomføringen anbefales som følger:

1. Fase 1: IDÈPROSJEKT, vedtas i formannskapet 11/4-07
2. Fase 2: Forprosjektet.

Det avsettes nødvendige midler for å gjennomføre forprosjektet i HP 2008-2011.
Presentasjon av forprosjektet våren 2008.

3. Fase 3: Hovedprosjekt
Det avsette nødvendige midler for å gjennomføre hovedfasen i HP 2009-2012.
Presentasjon av hovedfasen/hovedprosjektet våren 2009.
4. Fase 3: Gjennomføring
Vedtak i HP 2010-2013, med oppstart av gjennomføring i 2010

Tabell 1: Framdrift: Framtidig bruk av Ås kulturhus inkl. kinolokalet

Fase 1: IDÉPROSJEKT	Fase 2: Forprosjekt	Fase 2: Hovedprosjekt	Fase 4: Gjennomføring
11/4-07	HP 2008-2011	HP 2009-2012	HP 2010-2013

• Løsning på kort sikt

Med den foreslåtte framdriften, kan gjennomføring av hovedprosjektet komme i gang tidligst i 2010. Kulturhuset bør imidlertid tas i mer aktiv bruk før den tid. En slik løsning på kort sikt bør inngå som del av utviklingen av kulturhuset både innholdsmessig og bygningsmessig.

1. Kinosalen tas i bruk kun til kulturarrangementer.
  - Det kan ikke kjøres arrangementer av noe slag i salen i dag pga at brannsikkerheten ikke er tilfredsstillende. Det må løses.
  - Elektrisk anlegg, lys og lyd må ha en tilfredsstillende kvalitet.
  - Det er ikke tilfredsstillende å kjøre både kino og andre kulturarrangement i salen i dag, på grunn av at lerretet er fastmontert og reduserer bruk av scenen. Lerretet bør derfor fjernes. Det bør ikke investeres i heve/senke lerret før det er gjort et valg ifht framtidig utforming av salen.
2. Det bør gjøres noen grep for å få bedre akustikk i salen for andre kulturarrangement.
3. Det inngås en avtale med kjøkkenet på Åslund sykehjem og evt. et cateringfirma om levering av mat til henholdsvis møter, kantine og selskapslokaler.
4. Vedlikehold og drift oppgraderes til et tilfredsstillende nivå (kapasitet på og rutiner for renhold, vedlikehold, rydding og lignende)
5. Det etableres tilfredsstillende rutiner for utleie og bruk av kulturhuset

Konklusjon

De overstående anbefalingen vil resultere i følgende tiltak:

Med utgangspunkt i sluttrapport "Framtidig bruk av Ås kulturhus inkl. kinolokalet" datert 8.mars 2007 settes det i verk følgende tiltak:

1. Konkretisere kortsiktige tiltak som kan øke aktiviteten i kulturhuset. Tiltakenes praktiske og økonomiske forutsetninger fremmes som egen sak som også foreslår hvordan kostnadene skal dekkes. Saken fremmes innen senest innen oktober 2007.
2. Avklare servicetorget og forvaltningsenhetens lokalisering og arealbehov. Dette skal være en del av grunnlaget for handlingsprogram og økonomiplan 2008 – 2011.
3. Utarbeidelse av forprosjekt i 2008.
Kostnader til forprosjekt søkes innarbeidet i budsjett 2008.
Biblioteket skal være hovedfunksjonen i kulturhuset. Eksisterende kinosal skal søkes videreutviklet som kulturhussal med kinofunksjon. For øvrig skal forprosjektet konkretisere

hvilke aktiviteter bygninger skal romme, og hva slags rominndeling dette krever. På dette grunnlag utarbeides en kostnadsvurdering.

Prosjektet skal også drøfte økonomiske og funksjonelle aspekter vedr. fremtidig dekning av administrasjonens arealbehov, herunder eie kontra leie og samlet lokalisering kontra spredt. Forprosjektet danner grunnlag for prioritering og eventuell realisering gjennom handlingsprogram og økonomiplan 2009-2012.